

Asia: VN/1752/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Laki jätelain muuttamisesta ja pykäläperustelut

9 §. Tuotteita koskevat huolehtimisvelvollisuudet ja kiellot

-

22 §. Valtion viranomaiset

-

24 a §. Markkinavalvonta

-

25 §. Muut valvontaviranomaiset

-

46 §. Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

-

48 §. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

-

52 §. Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

PPWR:n artiklan 51 mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että joku osuus laajennettua tuottajavastuuta koskevien järjestelmien sekä pantti- ja palautusjärjestelmien maksuista osoitetaan jätteen syntymisen vähentämistä ja ehkäisemistä koskevien toimien rahoittamiseen. Hallituksen esityksen mukaan tämä summa olisi enintään viittä prosenttia tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän jäseniltään perimistä maksuista. Tarkka osuus voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella.

Esitetty viiden prosentin enimmäismäärä on aivan liian suuri ja se tulisi rajata korkeintaan yhteen prosenttiin jäseniltä perityistä maksuista. Viisi prosenttia tarkoittaisi miljoonien eurojen uutta kulua tilanteessa, jossa tuottajavastuun kustannukset ovat muutenkin kasvamassa, eikä kyseessä oleville rahoille ole tiedossa tehokkaita käyttökohteita. Esitetty uusi maksu pakottaa nostamaan yritysten tuottajavastuumaksuja vastaavansuuruisesti. Tämä vähentää suoraan yritysten mahdollisuutta panostaa liiketoimintansa kasvuun ja kehittämiseen.

55 §. Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen

-

61 §. Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

Pakkausten tuottajalle tai tuottajayhteisölle osoitetaan uusi velvoite asettaa Lupa- ja valvontaviraston eduksi vakuus, jolla voidaan kattaa jätehuollon kustannukset kolmen kuukauden ajan. Kiertotalouslakia valmistelleen työryhmän ehdotuksessa tähän ratkaisuun liittyi olennaisesti kevennys, jonka mukaan vakuuden antaneen tuottajayhteisön jätelain 64§:n mukaista velvoitetta taloudellisen toimintakyvyn osoittamiseen lasketaan kuudesta kolmeen kuukauteen. Tämä työryhmän hyväksi katsoma kevennys puuttuu hallituksen esityksestä. Katsomme, että se on sinne lisättävä työryhmän ehdotuksen mukaisesti.

63 §. Tuottajayhteisön toiminta

-

63 a §. Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen

-

66 a §. Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

-

68 §. Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

-

101 §. Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

-

102 §. Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

126 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

128 §. Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

144 §. Maksut

-

Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 1 ja 17 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut

1 §. Digitaalisten palvelujen koordinaattori ja muut toimivaltaiset viranomaiset

-

17 §. Eräiden verkkoalustojen tarjoajien seuraamusmaksut

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 23 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut (HE-luonnos luku 7)

23 § Markkina- ja kilpailuvalvonta

-

Muut kommentit

Mahdolliset muut kommentit HE-luonnokseen

Komission tulkintaohjeet: Jäsenmaiden, myös Suomen, tulisi edellyttää, että EU-säädökset tuodaan kansalliseen lainsäädäntöön vasta, kun komission vastuulla olevat tulkintaohjeet on saatu. Komission lupaamat PPWR:n tulkintaohjeet ja kirjalliset vastaukset jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kysymyksiin ovat merkittävästi myöhässä ja puuttuvat edelleen. Tässä tilanteessa jäsenmaiden ja yritysten on mahdotonta valmistautua asetuksen toimeenpanoon asianmukaisesti. Tämä näkyy myös tässä hallituksen esityksessä, jossa on jouduttu turvautumaan komission alustaviin tulkintoihin.

Voimaantulo ja tulkintaohjeet: On kestävämpää, että jo viiden kuukauden päästä (12.8.2026) sovellettavan PPWR:n määräyksistä ei ole saatavissa viranomaisilta kaikkia pyydettyjä tulkintaohjeita. Käsityksemme mukaan syynä tähän ovat ainakin seuraavat asiat: (1) kansalliset viranomaiset, eivät suostu tulkitsemaan PPWR:ää, koska komission tulkintaohjeet puuttuvat ja (2) joidenkin asioiden osalta viranomaiset saavat toimivaltansa vasta asetuksen voimaantullessa eli 12.8.2026. Kotimaisten tulkintaohjeiden puute käytännössä estää PPWR:n soveltamiseen valmistautumisen epäselvien asioiden osalta. Yhdenkään jäsenmaan ei tule hyväksyä tällaista lainsäädäntöprosessia EU:ssa.

Säilä Antro
Suomen Pakkausyhdistys ry